

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 5000.—; pt. particulari Lei 1500.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 1000.—. În străinătate Lei 5000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 50.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

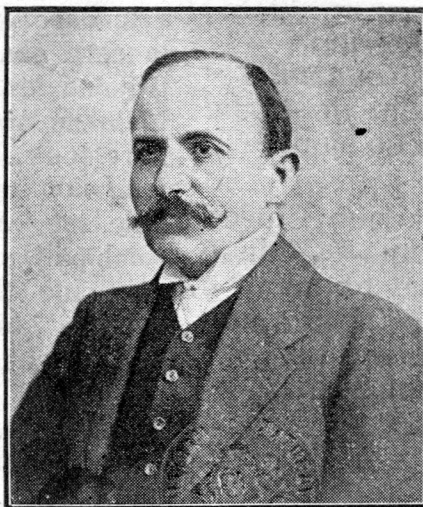

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

SUMARUL: ** In amintirea unui economist practic. — *E. Vancu*: Banul ca bun spiritual. — *Mercator*: Deficite bugetare. — Bibliografie. — *Const. Tache*: Problema capitalurilor neproductive. — *Miliță Constantinescu*: Acordurile economice sovieto-române. — *Cronică*: Transfer de acțiuni. Denturile și cheltuturile Statelor Unite în ultimul an fiscal. Producția medie a cerealelor.

In amintirea unui economist practic.

Fostul primnotar al Săliștei *Ioan Chirca*, om cu eminentă pregătire academică — studiasse, după terminarea celor 8 clase de liceu, la Academia de drept din Sibiu, unde a fost coleg cu Petru Drăgăș, apoi la Academia de agricultură din Magyaróvár — era apreciat ca economist practic, care înțelegea să încerce a face tot ce-i permiteau împrejurările, spre a îndemna poporul nostru, prin cuvinte și fapte pilduitoare, spre o economie cât mai rațională. Din inițiativa și prin stăruințele lui în cadrele Reuniunii Economilor s'au putut înregistra câteva realizări importante ca *grădina de altoi* din hortașul Săliștei, rămasă în părăgini după încheierea întâiului războiu mondial, ca *șoseaua pietruită până la stațiunea climaterică din brădetul Crinșilor*, la înălțime de 1200 m., ca *școala alpină* înființată în același loc de munte cu scop de a valorifica produsele laptelui

IOAN CHIRCA

de vaci și de oi, dând prin aceasta nou impuls oieritului, pornit spre dureros declin la Mărginenii din județul Sibiului. Păcat, că vârsta înaintată și starea debilitată a sănătății lui nu i-au îngăduit să ridice această școală alpină la rangul ce intenționase dânsul: o școală de model pentru economia de vite în regiunile muntoase, după cum văzuse cu prilejul călătoriilor sale de studiu, întreprinse în acest scop prin regiunile alpine ale Elveției.

La împlinirea unui sfert de veac de activitate în serviciul administrativ al comunei sale natale, poporul săliștean a ținut să-l sărbătorească în cadrul unor festivități sobre, or-

ganizate în ziua de 2 Ianuarie 1918. Cu acest prilej a avut bucuria să asculte expresiunea recunoștinței obștești a satului natal, înveșmântată în următoarele versuri, declămate de un fost elev în clasa a V-a a școlii din Săliște, actu-

almentele profesor la Academia de înalte studii comerciale din Cluj—Braşov:

*La jubileul de 25 de ani a lui
Nenea Chirca.*

I.

*Un sfert de veac de muncă și de luptă
Ai săvârșit spre binele obștesc
Și-ai reușit prin stăruință neîntreruptă
Să 'mbogățești ogorul strămoșesc.*

II.

*În locuri părăsite și uitate
Ai început a pomilor cultură
Cu scop de-a îndemna vecin și frate
Să ia din lucrul tău învățătură.*

III.

*Vre-un oaspe pe la casă dacă-ți vine,
Poți să-i arăți modelul de stupină
Cu gând curat ai sfătuit pe orișicine
Să facă-așijderea 'n a sa grădină.*

IV.

*Pentru prășirea vacilor de rasă
Din țara Alpilor adus-ai un model
O, Doamne, bună-ar fi la orice casă
O vacă Simental și cu vițel!*

V.

*N'ai fost numai notar în primărie,
Învățător ai fost prin faptă și cuvânt.
Rugăm pe Domnul: mulți ani să te fie
Păzindu-te sub scutul său cel sfânt!*

Amintirea primnotarului Ioan Chirca din Săliște se cere perpetuată și adusă la cunoștința tuturor celor chemați a contribui, mai cu seamă prin stăruință de ordin practic, la realizarea progresului economic al satelor românești.

* * *

Banul ca bun spiritual.

În timpurile noastre, când se caută atâtea expediente pentru a ieși din haosul monetar în care se sbate aproape întreaga Europă, este interesant și instructiv să ne întoarcem spre vremile trecute și să vedem ce idei au fost la ordinea zilei în această materie.

Dintre teoriile banului una dintre cele mai interesante este teoria economistului german Adam Müller (1779—1829), care se numește capul spiritual al școalei romantice din domeniul economiei naționale.

După teoria sa, banul nu l-a inventat nimeni, după cum n'a fost o invenție nici statul și nici graiul omului. Banul, în oareșicare formă a existat totdeauna. Omul a avut totdeauna nevoie de persoane și de bunuri, adecă amândouă, pentru ca ele să se întregească și să se perfecționeze reciproc. Omul are nevoie afară de persoana sa, încă de un mijloc care să-l pună în legătură cu alte persoane și bunuri. Mediul care face această legătură este statul, atât în faza începătoare, cât și în cea posterioară a societății umane. Banul nu este decât expresia economică a necesității acestei legături, întocmai cum legile sunt expresia juridică.

Müller susține că banul nu este un bun material ci ceva spiritual. „Banul este o idee, sau dacă acest cuvânt nu place, este o calitate prin care indivizii societății umane pot să intre în legături cu ceilalți indivizi, sau pot la dorință, să se desfacă de aceste legături. Ființa banului constă deci din activitatea lui de a lega, de a mijloci, și de a deslega. Dar nu numai bunuri materiale sunt bani, ci și persoane. Între bunurile materiale sunt metalele nobile, și între puterile personale ale omului este cuvântul care mijlocește legătura și unirea la care oamenii tind fără încetare atât în activitatea lor personală, cât și cea materială. Metalele nobile sunt legătura cea mai naturală între toate forțele materiale. Cuvântul și metalul nobil sunt deci cele două forme principale sub cari apare banul, cele două mari intruchipări ale statului economic. Banul metalic nu poate ține pas cu creșterea uriașă a industriei, comerțului și comunicației. Din acest motiv trebuie să mai circule și alt ban: banul cuvântului sau al creditului adecă bancnota. Banul de metal și banul de hârtie au însă aceeași menire. Deci să nu luăm lucrul așa ca și cum „hârtia garantată de stat ar fi numai un substitut al metalului, ori că un cuvânt al statului ar putea reprezenta metalele și dacă nu s'ar referi la metale, căci atunci cuvântul nu ar avea nicio valoare“.

Banul este în fond numai un substitut al statului sau al societății. Puterea mărfurilor și puterea cuvântului sau a creditului „nu sunt decât revelațiunile necesității oamenilor de a se strânge laolaltă, sau a se ține în contact

până la infinit pe calea relațiilor personale sau de bunuri“.

Deci banul este, ori unde și oricum ar apare el fie ca cuvânt (credit), fie ca metal, numai atunci ban, dacă nu este proprietate particulară, ci ca și statul, constituie proprietatea tuturor. Căci să ne dăm bine seama: numai în momentul unei operațiuni sau a circulațiunii se schimbă calitățile monetei în bani. Moneta teaurizată nu este ban; numai după ce se pune în circulație ea devine într'adevăr ban.

În omul primitiv sunt toate funcțiunile economice adunate la un loc. Cu cât viața socială progresează, ele se diferențiază, însă tendința de a se împreuna durează mai departe. Pe când omul renunță la toate operațiunile economice mărginindu-se numai la una singură; pe când munca se împarte pe singuraticile capete de oameni, necesitățile cari determină munca rămân aceleași. Cu alte cuvinte omul numai atunci poate munci dacă toată societatea muncește pentru el. El are nevoie de concursul tuturor în toate locurile. Pe scurt: societatea, totalitatea funcțiunilor economice, ba chiar și statul sunt necesitatea tuturor necesităților.

Necesitatea aceasta crește în măsura în care crește diviziunea muncii. Cu cât forțele omului se dispersează mai mult, cu atât mai mult este necesară legătura care le strânge laolaltă, adică statul. Toate aceste necesități își au oglinda în funcțiunea banului. Răvna după bani nu este altceva decât un slab reprezentant al unei răvne și mai mari, a aceleia după *unire după stat*. (Noi am mai putea adăuga, că există popoare întregi dispersate pe întregul glob, pentru cari banul este egal cu noțiunea unui stat. Ele formează în baza banului stat în stat).

E. VANGU.

Deficite bugetare.

De câte ori căpeteniile țării se întrunesc pentru a compune bugetul, ele sunt cuprinse de un fel de febră pentru găsirea de mijloace cari să acopere cheltuielile, ba încă să mai rămână și un excedent. Să feresc ca de foc de cuvântul „deficit“. Așa au învățat părinții și moșii lor, și ei nu se pot desbăra de învățătura dela școală.

Între timp lumea merge înainte și nu se sinchisește de doctrine și de trebuințele statului.

Dacă e sau nu deficit, azi puțin mai interesează. Cum să și poți echilibra un buget când germeii războiului mai mijesc, prin țară; când în jurul nostru toate țările sunt în convulsii ca în preajma unei noi erupțiuni; când producțiunea suferă din lipsa brațelor și capitalurilor; când rețeaua noastră de comunicații servește încă mai mult războiului decât păcii, și când nu mai poți calcula nici pe bază de prețuri nici pe bază de lefuri? Oamenii de specialitate au și constatat că sunt zădarnice toate strădaniile de echilibrare, câtă vreme „*criza continuă*“.

Oare este adevărat aceasta? Avem de fapt criză ori nu avem? Dacă un lucru sau un rău se stabilește pe decenii, se mai poate vorbi de criză? O criză care durează de decenii nu mai e criză ci o nouă situație statică care e supusă la alte legi decât statica dinaintea „*crizei*“. De aceea metodele folosite pentru echilibrarea unui buget de stat, nu mai pot fi acelea cari au fost înainte cu treizeci de ani. După toate probabilitățile, vremurile acelea nici nu se vor mai reîntoarce. Cuvântul *criză* are rost numai în comparație cu o situație statică anterioară, la care se tinde mereu a se ajunge. Ori, dacă acea situație statică aparține unui trecut la care *nu ne mai putem întoarce*, credem că nici cuvântul *criză* nu mai e la locul său și trebuie abandonat în fața noii situații statice.

Totdeauna au fost oameni cari s'au bucurat sau s'au supărat în fața unei anumite situații economice, care nici azi, nici în trecut nu a putut împăca toată lumea. Și azi ca și în trecut, sunt oameni bogași și săraci. Ba față de trecut putem zice că tendința socială este de a ajuta și a ameliora situația socială și economică a masselor largi cari se compun în genere din oameni cu mai puține mijloace materiale. Pentru aceștia „*criza*“ e chiar binevenită. Masse mari se bucură azi de un tratament excepțional. S'a întors fața lumii. Pentru ce să ne tânguim deci în fața unei noi situații și să ne cramponăm de metode învechite?

Împreună cu lumea nouă s'au ivit și teorii și teoreticieni noi. Pentru aceștia un deficit bugetar nu reprezintă nimic înspăimântător. „*Aceștia zic: „avem criză, dar avem și credit” și ce e mar ușor decât să echilibrezi bugetul prin o manevră de împrumuturi de stat. În vremurile noastre statul a luat în mână dirijarea celor mai multe funcțiuni economice. Un deficit e și el o funcțiune: deci trebuie și el dirijat. În trecut am avut deficite mici cronice*

cari rodeau la măduva statului ca bolile latente la corpul omului. De ce să nu ne scăpăm de această boală prin a operațiune radicală? Cu un împrumut bine dirijat scăpăm de deficit și „*sporim totdeauna producția națională*“. Iată deci cheia de boltă a noii teorii. Ea se învârtă în jurul unei politici de credit bine dirijate. În cele din urmă nici deficitul nu trebuie să dureze până la infinit. Va veni o epocă, când sporirea de producție își va fi atins apogeul și atunci pendula va trebui să-și facă calea întoarsă și noua doctrină va rămâne ca oricare doctrină, aplicabilă numai ca expedient pentru o situație oareșicce. Alte situații vor cere aplicarea altor doctrine. Să nu ne jeluim deci mereu de „criză“ deoarece criza nici nu mai persistă, respectiv fiecare criză își are părțile sale rele și părțile sale bune, înlocuind ca o situație statică contrară de care criza se deosebește numai prin comparație.

MERCATOR

Bibliografie.

Victor Slăvescu, *Recunoașterea dreptului de a bate monedă. Acțiunea diplomatică a României în 1866-1870*. București 1941 p. 190.

În editura Fundației Regale a apărut această valoroasă monografie istorică-financiară, al căreia cuprins, merită adus la cunoștința lectorilor Revistei Economice în următorul resumat succint:

În proiectul de firman al Porții otomane pentru recunoașterea domniei Principelui Carol, la 1866, se cuprindea dispoziția aceasta: „Ca și în trecut, Principatele Unite nu vor conferi decorațiuni și nu vor bate monedă“ (art. 12).

S'a revenit însă asupra acestei opreliști, admițându-se în textul firmanului dela 13 Octombrie 1866 să albe Principatele Unite monedă specială purtând un semn turcesc, ce urma să fie stabilit ulterior de acord cu Sublima Poartă.

La începutul lui Martie 1867 fu prezentat în Camera Deputaților „proiectul de lege pentru înființarea unui nou sistem monetar și pentru fabricarea monedei naționale“. În textul legii promulgate la 22 Aprilie 1867 se preciza că monedele vor avea pe de o parte *armele Țării* și pe de alta *indicațiunea valorii nominale și anul* (art. 10).

Cu toate acestea din inițiativa lui Ioan C. Brătianu, ministrul finanțelor dela 27. X. 1867-16 XI. 1868, s'a comandat la casele engleze Watt

et Co și Heaton din Birmingham monedă de aramă în valoare de 4 milioane Lei care, pusă în circulație la începutul anului 1868, a rezultat, din diferența valorii nominale față de cheltuiela cu baterea ei, un câștig de 3 milioane. S'a procedat apoi și la baterea monedelor de aur și de argint, dar fără niciun semn special turcesc și hotărând să poarte noile monede *efigia Domnitorului Carol*. Fiind moneda astfel pregătită, punerea ei în circulație ar fi însemnat reînnoirea Țării în dreptul de suveranitate deplină. Aceasta a provocat proteste energice din partea Turciei ca Putere suzerană, pentru nerespectarea dispoziției din textul firmanului dela 1866 și din legea monetară dela 1867, iar din partea Austro-Ungariei ca țară vecină pentru titlul de „*Domn al Românilor*“ — atribuit lui Carol I și socotit drept expresia unor tendințe politice *iredentiste*.

Ca agent diplomatic al Țării la Constantinopol, Dimitrie Sturdza întâmpină serioase dificultăți, încercând să lămurească chestiunea în sensul dorinței guvernului român. Elliot, ambasadorul Angliei, exprimându-și utmierea că la București „se fac legi care să fie călcate a doua zi, după ce au fost votate“, dădea sfatul de a se respecta pur și simplu legea monetară din 1867, evitând susceptibilitățile austro-ungare. Iar marele vizir Aali Pașa îi spunea lui Sturdza în audiența dela 7/19 Iunie 1869: „Concesțiunea s'a dat având la bază o lege, făcută de DV fără amestecul nostru și executată în parte pentru moneda bilon; suntem în dreptul nostru de a cere ca această bază să nu fie schimbată“ (p. 33).

Sturdza stăruia deci pentru o atitudine moderată în chestiunea efigiei Domnitorului. Sperat de intransigența Porții, care era sprijinită și de Martie Puteri, și a înaintat demisia. A revenit însă în urma apelului, ce i-a fost adresat chiar din partea Domnitorului Carol, care exprimase în Iulie 1869 dorința să fie lăsată chestiunea aceasta „să doarmă“ până la instalarea completă a unei uzine de monedărie în Țară. Într-o întâlnire la Constantinopol cu prim-ministrul ungar Iuliu Andrassy, Sturdza a putut afla dela acesta în Octombrie 1869 că dorința Ungariei ar fi să evite „orice prilej de neînțelegere cu România“ (p. 41).

Guvernul român fu nevoit să retragă din circulație monedele dificilite, îngropând o parte din ele (pe cele de aur) la temelia Castelului Peleş, când s'a așezat actul platra fundamentală în vara anului 1875.

La 20 Aprilie 1870 intrând Petru Carp ca ministru al finanțelor în guvernul prezidat de Manolache Costache Iepureanu, a luat o atitudine

categoria, îndrumând în ton energic pe D. Sturdza să facă toate intervențiile necesare pentru soluționarea urgentă a chestiunii monetare, trăgându-l la Constantinopol de atâtă vreme: „Nu mai înțeleg pe Turci; acești domni cred oare, că atitudinea noastră este efectul friței?... Dacă îndemni să-i faceți să înțeleagă că este timpul să se sfârșească odată cu trăgănelile ridicele și cu încetinelile răuvoitoare“. — Însădar încerca Sturdza să-l justifice pe Turci, răspunzând lui Carp că încetinea este la el „un principiu de guvernământ și, dacă nu este părăsită față de Marile Puteri, va fi menținută și față de noi... Nerăbdarea nu va face să meargă lucrurile mai repede și bruscheta ar putea face să cadă o negociere ce se poate considera ca realizată“. Carp aducea lui Sturdza învinuirea de a fi făcut în rapoartele sale „sentimentalism politic“, ceea ce el nu poate admite, fiindcă nu-i convine rolul de „nobilă victimă“, iar „aprobarea platonică a Puterilor Garante“ nu este de natură a micșora în ochii săi „rezultatele negative ale unei negociațiuni neizbutite“ (p. 53). Sturdza avuse totuși dreptate.

Intervențiile lui repetate pe lângă Aali Pașa nu au putut împiedeca Poarta să dea un răspuns negativ, după ce Consiliul de miniștri a refuzat cererea României de a bate monedă cu efigia Domnitorului sub cuvânt că s'a făcut o mare concesie, aprobându-se aplicarea legii monetare din 1867. La 11. X. 1870 Aali Pașa trimite prin Sturdza și un răspuns adresat Domnitorului Carol la scrisoarea acestuia, prin care-l rugase a stăruți pentru o soluție împăciuitoare. Aali șinea să dea asigurarea că în hotărîrea Consiliului de miniștri nu se cuprîndea un refuz formal și că el este călăuzit de sincera dorință de a găsi „o soluțiune care să fie deopotrivă satisfăcătoare pentru toate interesele“ (59). Sturdza demistonează „pentru afaceri de familie“, negociațiunile urmând să fie continuate la Constantinopol, după plecarea lui, prin însărcinatul cu afaceri Principele Dimitrie Știrbey, bun prieten al lui Aali Pașa. În ședința Camerei delă 21. XI. 1870, ministrul P. P. Carp avea plăcerea de a citi o telegramă trimisă de Știrbey, care-l încunostințase că chestiunea monetară a fost terminată printr'o deciziune favorabilă punctului de vedere românesc.

Autorul l-au lipsit informațiile documentare de trebuință spre a lămuri, ce s'a întâmplat la Constantinopol în timp atât de scurt... „pentru a determina această totală schimbare de atitudine din partea Turciei“.

În schimb reproduce copios fragmente din discuțiile parlamentare delă 21 și 25. XI. 1870, când

deputatul opoziționist N. Blarenberg, cunoscut și pentru antidinasticismul său, aducea guvernului învinuirea de a nu fi respectat Constituția din 1866, în care fusese prevăzut dreptul de a bate monedă, astfel, încât nu ar mai fi fost necesare îndelungatele negocieri cu Poarta. Guvernele române nu au respectat nici textul legii din 1867, ci prin surprindere au înlocuit armele Țării, „cu o efigie“, în ceea ce nu putea să vadă opoziționistul antidinastic „zel patriotic“ ci doar „un act de plată curtesanerie“. Iar agenților diplomației ai Țării le arunca ofensa însuficientii, calificându-i ca pe „niște — colecționari de decorațiuni“... Ca să dispară orice îndoielă cu privire la aplanarea conflictului în chestiunea monetară, Ministrul de externe ar fi trebuit să comunice Camerei o declarațiune oficială din partea Guvernului țure, nefiind convingătoare declarațiunile date „pe temelul unor depeșe ca acestea, la care faptele ulterioare se însărcinează a le da o crudă desmințire“ (p. 143). Ministrul Carp respingând învinuirile, șinea să arate că „Sturdza, Strat și Stege sunt dintre cei mai eminenți oameni ai României“ și declara că nu știe ce va mai rămâne, dacă „toți oamenii capabili“ cari ar avea drept la respectul și recunoștința obștească „se vîd atîrși în reputațiunea lor“ (145).

Luând cuvîntul în ședința delă 25 Noembrie și deputatul Boerescu, fost ministru al Justiției în guvernul Dimitrie Ghica (Betzadea Mitică, din XI. 1868 — 23 II. 1870) arată, ce trist ar fi ca „tocmai între noi să se găsească oameni, cari sub cuvânt că se calcă o lege, să servească tendinșele străinilor“. Iar Rogălniceanu spunea că, dacă s'ar fi bătut moneda fără încuviințare, s'ar fi expus Țara să nu-i fie recunoscută moneda de către Puterile europene într'o vreme când „nici titlul de Român'a“ nu-i fusese încă oficialmente recunoscut. De tochetere sublinia că trebuie „aprobată purtarea patriotică a miniștrilor pentru felul, cum au apărut drepturile Țării. Chestiunea a fost destul discutată; nu ne mai rămâne decât să batem monedă“.

Din Memoriile domnitorului Carol rezultă că chestiunea aceasta a mai format obiect de tratative cu Poarta și în anii 1871—1872, asupra cărora autorul promite să revină îndată ce va fi în măsură să aibă la dispoziție datele și documentele privitoare la politica monetară a Țării din cursul acestor ani. S'a știut de cuvânt: la 1944 a publicat o nouă contribuțiune istorică-financiară întemeiată pe informațiuni culese din arhiva Ministerului Afacerilor Străine din București și intitulată *Recunoașterea dreptului de a bate monedă. Noi documente diplomatice 1870—72.* (50 pagini). Ele continuă seria dovezilor relative

la năzuința guvernelor române de a obține cel dintâi semn al suveranității de fapt, care urma să-i fie recunoscută Țării, și de drept, la 1878.

În Anexe (p. 77—182) sunt reproduse documentele diplomatice și corespondența relativă la această chestiune, precum și instructiunile debaterii urmate în ședințele Adunării Deputaților dela 21 și 25 Noembrie 1870.

Problema capitalurilor neproductive.

Creditele puse la dispoziție de Banca Națională.

Situația băncilor particulare.

Una din problemele ce se pune în legătură cu refacerea noastră economică și cu reluarea comerțului exterior, este și aceea a capitalurilor. Un fenomen cunoscut azi pe piață este faptul că

Creditele puse la dispoziția pieței de Banca Națională.

Pentru a arăta în cifre, după datele sumare ce le avem la dispoziția pieței, începem prin a arăta

	Comerț.	Industria.	Agricultură
1939	4.459 milioane	6.348 milioane	6.428 milioane
1943	13.345 miliarde	111.400 miliarde	36.000 miliarde
1944	42.675 miliarde	156.118 miliarde	61.383 miliarde

Volumul biletelor de bancă în circulație a fost următorul :

1939	48.80 milioane	1943	160.000 milioane	1944	340.000 milioane
------	----------------	------	------------------	------	------------------

Situația băncilor particulare.

După date sumare, celelalte producătoare de credite, băncile particulare au la dispoziția pieței următoarele mijloace financiare.

Numărul băncilor.	Capital.	Depuneri.	Conturi creditoare.
Bănci mari	21	3.499.725 în mii Lei	21.316.393
" mijlocii	54	1.377.750	2.277.235
" mici	285	823.067	977.407

Iată acum cum se prezintă situația câtorva din marile bănci la data de 30 Noembrie 1944 :

	Capital.	Rezerve.	Depuneri.	Conturi creditoare.
Banca Românească	625 mil.	315 mil.	6.771.450 mil.	11.638.325 mil.
" Credit. Român	400 "	226 "	3.451.842 "	2.896.212 "
" Comercială Rom.	300 "	140 "	542.296 "	1.962.131 "
" " Italiană	150 "	102 "	751.232 "	889.534 "
" Urbană	150 "	69 "	271.924 "	765.729 "
Soc. Bancară	220 "	220 "	546.184 "	1.071.370 "
Banca de Scont	120 "	104 "	790.443 "	481.429 "
" "	150 "	35 "	1.213.567 "	953.547 "

Din cifrele de mai sus, se pot trage câteva învățăminte, care să folosească la o politică pentru aducerea și a capitalurilor tezaurizate în circuitul economic.

surse însemnate de capitaluri stau neproductive. În foarte multe sectoare de activitate economică, unde aceste capitaluri ar putea da impuls unei acțiuni de refacere bine susținută, lipsa lor e foarte resimțită.

Acțiunea de tezurizare datorită stărilor de război din ultimii ani, deși nu are motive de a persista, continuă să se mențină.

Numai la CEC situația arăta la 31 Decembrie 1944, economii depuse în valoare de 35 miliarde Lei, iar specialiștii noștri evaluează numai numerarul tezurizat de populația țărănească la 50 miliarde Lei. Dacă am adăuga la aceasta capitalurile orășenești aflate la ciorap sau transformate în valută forte, capitaluri care în mod normal luau calea depunerilor bancare, evaluarea capitalurilor tezurizate ar atinge cifre destul de mari.

creditele acordate de Banca Națională, în ultimii ani diferitelor sectoare de activitate economică :

Acordurile economice sovieto-române.

De **Mitiță Constantinescu.**

Ziarul „Victoria” a publicat un interesant articol despre acordul economic cu Uniunea Sovietică, articol pe care îl reproducem mai jos :

Tratatul economic pe care guvernul român le-a purtat cu guvernul sovietic la Moscova, în luna Mai, constituie nu numai un epocal eveniment de ordin economic, ci și unul de o deosebită valoare politică, în același timp.

Astfel după semnarea armistițiului, țara noastră a încetat de a mai fi în stare de război cu Uniunea Sovietelor, și cu ceilalți aliați, dar starea juridică a păcii în accepțiunea ei tehnică, de fapt și de drept, nu a fost și nu putea fi consacrată prin convenția de armistițiu.

Așa fiind ne găsim în această situație față de Uniunea Sovietelor, iar data de 23 August este încă atât de apropiată, totuși guvernul sovietic a acordat o considerație cu totul deosebită și de integrală suveranitate, de reală paritate de interese, țărilor noastre, nu numai tratând România ca pe o țară independentă politică și nehandicată cu nimic în situația ei demergând din simplul armistițiu, ci întinzându-i o prietenescă și hotărâtă mână de ajutor.

În consecință, semnificarea și importanța politică a tratatelor economice sovieto-române este deosebită, căci astfel Uniunea Sovietelor a consacrat țării noastre o situație politică de independență și de suveranitate, ducând tratative dela egal la egal, cu o țară cu care nu se găsește decât în raporturi de armistițiu.

Prin acest important reflex politic al tratatelor economice, sovieto-române, se spulberă încercările de propagandă otrăvitoare ale dușmanilor țării noastre, care răspândeau și răspândeau îndoeli tendențioase cu privire la poziția suveranității noastre politice și naționale, în raport cu marea noastră vecină.

O categorică desmințire se dat astfel acestor înșelătoare și perfide însinuări, ce căutau să înventeze raporturile de încredere și de bună prietenie dintre noi și U.R.S.S.

În același timp, aceste tratative mi se amintesc, în mod cu totul deosebit, pe cele ce le-am dus, înainte de 1940, ca guvernator al Bancii Naționale sau ca ministru al Economiei Naționale cu atât de numeroase state, cu care avem raporturi economice.

Printre acestea, erau unele de care ne legau foarte strâns relații politice de amicitie, —

și totuși mi se aduc aminte cât de anevoioase, de lungi și de laborioase erau multe tratative economice, purtate cu multe din acele țări.

Sunt de zile discutăm, pentru chestiuni de măruntă importanță față de acele state ca, de pildă: sporirea modestă a unui contingent de mărfuri sau materii prime necesare nouă sau sporirea unui contingent de materii prime esențiale ce exportăm noi în acele țări, pentru a ne crea astfel disponibilități de plată acolo; sau trecerea unor sume dela un cont de clearing la altul, ușurarea sistemului înăbușitor al clearingului sau sporirea cu câteva procente numai a cotel noastre de devalize libere, etc. — atare probleme, de mare importanță pentru acele țări amice, provocau totuși tratative și discuții de săptămâni, de luni de zile chiar — în cât deseori rămâneam cu simțământul de amărăciune al spiritului de aspru mercantilism cu care era tratată țara noastră, de acele state amice.

Spre deosebire de această concepție „a prieteniei” politico-economice rezultată atât de des în numeroasele tratative ce am dus, ani de-arândul, cu diverse importante țări, — acordurile economice sovieto-române au dovedit cât de largă și real amicală a fost înțelegerea pe care nevoile economiei noastre naționale au găsit-o la Moscova.

În 19 zile totul era terminat, în favoarea noastră, deși România oficial purtase un război nefericit contra Uniunii Sovietelor dela iunie 1941 până la 23 August 1944, deși fusese bătută de U. R. S. S. și deși nu ne găsim azi cu U. R. S. S. decât în redusa stare de drept și de fapt a armistițiului.

Trebue deci să mărturisesc și să subliniez cât de excepțională apare larga și binevoitoare înțelegere a nevoilor sale economice pe care România a găsit-o la Moscova, în împrejurările atât de grele politice în care s'a situat țara noastră.

La aceste considerente de ordin general, trebue să adăugăm și pe cele tehnice de ordin economic.

Ce ne-a acordat U. R. S. S. ?

Cum a privit ea problema refacerii economiei noastre naționale, atât de lovite prin desorganizarea anilor din urmă ?

Ce cumpără U. R. S. S. dela noi ?

Cum a înțeles guvernul dela Moscova, perspectiva raporturilor viitoare dintre țara noastră și Uniunea Sovietelor ?

Iată o serie de probleme pe care le vom analiza într'un articol viitor.

Ceea ce putem afirma însă este că, coloratura generală a atmosferei, în care au decurs tratativele economice sovieto-române dela Moscova a fost de o spontană și deschisă prietenie, de o înțelegere deosebită cu care au fost primite de reprezentanții guvernului sovietic, toate cerințele exprimate de reprezentanții nevoilor economiei noastre naționale românești, încă dela prima ședință a tratativelor.

Vă mărturisesc că în numeroasele tratative ce am dus cu atât de multe țări, nu mi s'a întâmplat niciodată această bucurie.

Poporul român trebuie să fie satisfăcut că a avut el această bucurie, de astădată însă... dela Moscova.

(Din „Argus“)

CRONICA

Transfer de acțiuni. În bursă s'a anunțat o nouă vânzare publică a unui pachet de 1181 acțiuni ale societății anonime „Gratișoa“ din Sibiu. Această societate posedă o importantă industrie de confecțiuni de hârtie.

Recent au mai fost cedate 4970 acțiuni ale acestei societăți, care dispune de un capital de 40 milioane Lei, fonduri peste 118 milioane și investiții de circa 52 milioane Lei. Societatea este încadrată în cerul de interese ale unui concern, care controlează câteva societăți industriale din Sibiu (Faber-Castell, Fabrica Română de Creioane, Soc. L. și H. Hardmuth).

*

Veniturile și cheltuielile Statelor Unite în ultimul an fiscal. Dl Henry Morgenthau, ministrul de finanțe al Statelor Unite, a declarat la Washington că atât veniturile, cât și cheltuielile guvernului Statelor Unite au bătut toate recordurile în anul fiscal ce s'a încheiat în ziua de 30 Iunie.

El a precizat că pentru prima dată în istorie guvernul federal a cheltuit 100.405.000.000 dolari (24.101.560 lire sterline).

În anul precedent se cheltuiseră 93.744.000.000 dolari (23.436.000.000 lire sterline).

Cheltuielile de război se cifrează la 90.029.000.000 dolari (22.502.000.000 lire sterline).

Producția medie a cerealelor. După datele Institutului Internațional de Agricultură s'a luat ca bază producția medie din perioada dela 1924 la 1938.

Media producției, în condiții normale în Europa e următoarea pentru șase cereale menționate mai sus.

În total pentru aceste șase cereale, producția medie e de 13,8 chintale la hectar cu un maximum de 25,3 chintale în Belgia și un minimum de 7,8 chintale în Portugalia.

Producția pe țări. (Cifrele indică producția la hectar).

Belgia 25,3; Danemarca 25,1; Irlanda 23,9; Olanda 23,2; Elveția 21,2; Anglia 20,8; Norvegia 19,0; Germania 18,6; Suedia 18,4; Cehoslovacia 16,9; Luxemburg 15,2; Austria 15,0; Italia 15,0; Franța 14,5; Finlanda 14,4; Ungaria 14,2; Jugoslavia 13,0; Albania 12,2; Bulgaria 11,2; Polonia 11,1; Lituania 11,0; Letonia 10,6; Estonia 10,5; Spania 10,5; România 9,6; Grecia 7,9; Portugalia 7,8.

E interesant de menționat că șaisprezece țări cultivă 51% din suprafața totală cultivată cu cereale în Europa și dau 62% din producția totală, având un randament superior mediei.

În acest grup de țări, sunt șase care depășesc cu 50% producția medie în Europa.

E vorba de Belgia, Olanda, Danemarca, Anglia, Irlanda și Elveția, toate afară de Elveția, aflate în Europa, Nord Occidentală.

Producția medie variază între un minimum de 20,8 chintale, hectar pentru Anglia și un maximum de 25,3 pentru Belgia.

Media pentru acest grup de șase țări e de 22,8 chintale la hectar.

Celelalte țări care dau o producție superioară mediei, sunt țările Scandinave (Norvegia, Suedia și Finlanda), apoi Germania, Luxemburg, Cehoslovacia, Austria, Franța, Ungaria și Italia.

Producția acestei grupe de țări variază între un minimum de 14,2 chintale în Ungaria și un maximum de 19,0 în Norvegia.

În total cele zece țări menționate mai sus cultivă 46% din suprafața totală destinată cerealelor de pe acest continent.

Țările care au o producție inferioară mediei se află toate în Europa meridională, sud orientală și orientală: Portugalia, Spania, Grecia, Albania, Jugoslavia, România, Polonia, Lituania și Estonia.

Producția medie a acestor țări e de 10,7 chintale la hectar cu un minimum de 7,8 chintale în Portugalia și un maximum de 13,0 chintale în Jugoslavia.

Aceste unsprezece țări cultivă în total 49% din suprafața însăși cultivată cu cereale în Europa și contribuie cu 38% la producția europeană de cereale.